

Zie je me boeien?

Marjolein Poortvliet

Vaktaal*

De constructie *Zie je me boeien?* lijkt op zijn retour te zijn. Nadat deze constructie zijn intrede maakte op Twitter in april 2010, en sterk groeide tussen 2011 en 2014 (> 500 hits op Twitter per jaar), daalden de aantallen hierna snel: het jaar 2019 telde (tot 11 november) slechts 66 gevallen. Het pragmatische doel van de constructie is om op een agressieve manier onverschilligheid uit te drukken. Ook al word je gedumt, krijg je een slecht cijfer, zegt iemand iets lelijks over je, met gebruik van deze constructie maak je de wereld duidelijk dat het je werkelijk niets kan schelen. Hoewel retorisch bedoeld, zien sommige Twittergebruikers zich genoodzaakt het impliciete antwoord toe te voegen: *Zie je me boeien? NEE!*

De oorsprong van *Zie je me boeien?* is niet gemakkelijk te achterhalen, maar opvallend is dat een uitspraak met dezelfde betekenis een erg populaire uitdrukking blijkt te zijn in het Engels: *Do I look like I care?* Deze uitspraak vindt men veel in rapmuziek en op social media. Er is zelfs een meme (de "tough spongebob"-meme) die veel wordt gebruikt voor de Engelse constructie, en - in kleinere mate - ook wordt gebruikt voor de Nederlandse. Dit doet mij vermoeden dat de Nederlandse uitdrukking een nabootsing is van de Engelse.

Maar waarom wordt de letterlijke vertaling van *Do I look like I care?* dan niet gebruikt in het Nederlands, namelijk *Zie ik eruit alsof het mij boeit?* Deze constructie volgt het Engels in het gebruik van het beschrijvende perceptiewerkwoord *eruitzien* (=look), maar blijkt veel minder hip te zijn: ik vind dit gebruik slechts 15 keer op Twitter tussen 2010-2015. Een verklaring voor de populariteit van *Zie je me boeien?*, met het cognitieve perceptiewerkwoord *zien* (=see), zou economisch van aard kunnen zijn: het werkwoord *zien* is niet alleen korter dan *eruitzien*, ook de rest van de zin is korter omdat cognitieve perceptiewerkwoorden de AcI (Accusativus cum Infinitivo: een complement bestaande uit een zelfstandig naamwoord met een infinitief) toelaten. Op social media moet alles kort en bondig, en de constructie *Zie je me INF?* is nou eenmaal een stuk korter (en agressiever) dan *Zie ik eruit alsof ik...?*

Naast het gebruik van *zien*, vraagt het gebruik van *boeien* ook om een verklaring. Een AcI-constructie neemt een zelfstandig naamwoord in de objectsvorm dat het semantische onderwerp is van de actie in het complement. In *Zie je me boeien* is me dus het

*Uitgegeven December 2019, Tijdschrift van de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek (IVN)

semantische onderwerp en niet het verwachte ondervindend voorwerp, en de constructie lijkt te betekenen ‘Zie je dat ik boei?’ (intransitief *boeien*, ‘interesse hebben’) of ‘Zie je dat ik mij boei?’ (reflexief *boeien*: ‘zich interesseren’). Het oorspronkelijke gebruik *Zie je het me boeien?* (‘Zie je dat het me boeit?’) met me als ondervindend voorwerp is ook te vinden op Twitter, hoewel slechts 355 keer verspreid over de jaren 2010-2015.

Men is vaak bang dat het Nederlands vergaat door Engelse invloeden. Het simpele zinnetje *Zie je me boeien?* laat ons zien dat hoewel de Nederlander geneigd is modieuze Engelse uitdrukkingen over te nemen, hij/zij ervoor kiest deze te hervormen binnen de grenzen van de Nederlandse grammatica.